

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE CONTABILITATE**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. NICOLAE TODEA**

**Doctorand:
CRISTIAN CENAR**

**ALBA IULIA
2022**

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE CONTABILITATE**

**UTILIZAREA SISTEMULUI INFORMAȚIONAL
AL CONTABILITĂȚII NAȚIONALE ÎN ANALIZA STRUCTURII
CREȘTERII ECONOMICE PRIN CONTRIBUȚIA
RAMURILOR DE ACTIVITATE DIN ECONOMIA ROMÂNIEI**

**Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. NICOLAE TODEA**

**Doctorand:
CRISTIAN CENAR**

**ALBA IULIA
2022**

CUPRINS

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT.....	4
LISTA FIGURILOR, GRAFICELOR ȘI A TABELELOR.....	6
INTRODUCERE	8
Contextul general al cercetării	8
Motivația și importanța cercetării întreprinse.....	11
Actualitatea temei și stadiul cunoașterii.....	12
Obiective și ipoteze de lucru.....	17
METODOLOGIA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE	19
SINTEZA PRINCIPALELOR PĂRȚI ALE TEZEI DE DOCTORAT.....	24
CONCLUZII GENERALE, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ȘI	26
PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII.....	
Concluzii generale.....	26
Contribuții proprii	30
Limite și perspective ale cercetării.....	32
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	34
LISTA ANEXELOR.....	44

Cuvinte cheie: contabilitate națională, sistem informațional, sistemul conturilor naționale, factori de producție principali, creștere economică, componenta cantitativă, calitativă și mixtă a creșterii economice, influențe, ponderi, forța de muncă, capital fix, capital circulant.

CUPRINS

Lista figurilor, graficelor și a tabelelor	5
INTRODUCERE	7
Contextul general al cercetării	7
Motivația și importanța cercetării întreprinse.....	10
Actualitatea temei și stadiul cunoașterii.....	11
Obiective și ipoteze de lucru urmărite în cercetare.....	19
Metodologia cercetării științifice.....	21
Conținutul sintetic al capitolelor.....	25
Capitolul 1. Sistemul informațional al contabilității naționale	29
1.1. Considerații teoretice cu privire la contabilitatea națională	29
1.2. Indicatorii sintetici în contabilitatea națională	35
1.3. Elaborarea conturilor regionale în România	43
Capitolul 2. Microcontabilitate și macrocontabilitate Principii, tehnici și procedee comune ale contabilității naționale cu ale altor științe.....	48
2.1. Microcontabilitate și macrocontabilitate. Caracteristici și interferențe.....	48
2.2. Principii comune ale contabilității naționale și ale microcontabilității	51
2.3. Procedee utilizate de contabilitatea națională și alte științe	56
Capitolul 3. Dimensiuni sectoriale ale economiei naționale. Conturi macroeconomice	65
3.1. Dimensiuni sectoriale ale economiei naționale.....	65
3.2. Conținutul și structura conturilor macroeconomice.....	68
3.3. Elaborarea conturilor naționale	78
3.4. Evaluarea bunurilor și serviciilor în contabilitatea națională	82
3.5. Eliminarea distorsiunilor cuprinse în informațiile furnizate de contabilitatea națională, ca efect al modificării generale a prețurilor.....	86
Capitolul 4. Tablourile economice - sinteza conturilor naționale și instrumente de analiză macroeconomică	89
4.1. Tablourile economice, instrumente de sinteză ale circuitului economic.....	89
4.2. Tabloul economic de ansamblu, sinteza fluxurilor din economie.....	90
4.3. Tabloul intrări – ieșiri, sinteza operațiunilor cu bunuri și servicii.....	92

Capitolul 5. Valorificarea informațiilor din conturile naționale în analiza	
aporturilor factorilor de producție primari la creșterea economică	103
5.1.Considerații preliminare.....	103
5.2.Creșterea economică și factorii de producție.....	105
5.3. Posibilități de valorificare a informațiilor din conturile naționale în măsurarea	
aporturilor factorilor de producție la creșterea economică	108
5.4. Valorificarea informațiilor din conturile naționale la estimarea ritmului creșterii	
economice globale.....	140
Concluzii generale, contribuții proprii, limite și perspective ale cercetării.....	148
Concluzii generale.....	148
Contribuții proprii	151
Limite și perspective ale cercetării.....	153
Referințe bibliografice.....	155
Lista anexelor	165

LISTA FIGURILOR, GRAFICELOR ȘI A TABELELOR

Lista figurilor

Figura nr. 1. Influențele și ponderile ritmurilor factorilor primari cu efect direct asupra ritmului creșterii economice cantitative.....	115
Figura nr. 2. Influențele și ponderile ritmurilor factorilor primari cu efect direct asupra ritmului creșterii economice calitative.....	116
Figura nr. 3. Influențele și ponderile ritmurilor componentelor mixte ale factorilor primari cu efect direct asupra ritmului creșterii economice.....	117

Lista graficelor

Graficul nr. 1. Evoluția comparativă în timp ale ritmurilor creșterii economice calculată (cu ponderi variabile în timp) și a celei măsurate.....	123
Graficul nr. 2. Evoluția comparativă în timp ale ritmurilor creșterii economice calculată (cu ponderi medii) și a celei măsurate.....	131
Graficul nr. 3. Dinamica structurii cantitative și calitative a componentei creșterii economice aferentă capitalului fix.....	134
Graficul nr. 4. Dinamica structurii cantitative și calitative, a componentei creșterii economice aferentă forței de muncă.....	134
Graficul nr. 5. Dinamica structurii cantitative și calitative, a componentei creșterii economice aferentă capitalului circulant.....	135
Graficul nr. 6. Dinamica componentelor cantitative și calitative ale creșterii economice.....	136
Graficul nr. 7. Structura cantitativă și calitativă a creșterii economice aferentă perioadei 2008 – 2018.....	137
Graficul nr. 8. Structura cantitativă și calitativă a creșterii economice determinată de capitalul fix, forța de muncă și capitalul circulant pentru intervalul 2008 – 2018.....	138
Graficul nr. 9. Dinamica contribuției factorilor primari la creșterea economică.....	139
Graficul nr. 10. Aportul mediu al factorilor primari la creșterea economică în perioada 2008 – 2018.....	140
Graficul nr. 11. Dinamica imobilizărilor corporale în prețuri curente.....	142

Lista tabelelor

Tabelul nr. 1. Date structurale pentru componenta cantitativă a creșterii economice ...	120
Tabelul nr. 2. Date structurale pentru componenta calitativă a creșterii economice.....	121
Tabelul nr. 3. Date structurale pentru componenta mixtă a creșterii economice	122
Tabelul nr. 4. Diferența dintre creșterea economică calculată și cea măsurată	123
Tabelul nr. 5. Ritmurile componentelor creșterii economice	125
Tabelul nr. 6. Ritmurile componentelor creșterii economice după regrouparea datelor	127
Tabelul nr. 7. Ponderi după distribuirea ritmului componentei mixte.....	128
Tabelul nr. 8. Ponderea medie a ritmurilor factorilor primari 2008 – 2018.....	129
Tabelul nr. 9. Ritmul mediu cantitativ și calitativ al factorilor primari.....	129
Tabelul nr. 10. Ritmul mediu al componentei cantitative și calitative a creșterii economice.....	130
Tabelul nr. 11. Compararea valorii calculate cu valoarea măsurată a creșterii economice.....	131
Tabelul nr. 12. Structura cantitativă, calitativă și pe componentele determinate de factorii de producție, a creșterii economice totale.....	132
Tabelul nr. 13. Structura medie a factorilor de producție primari.....	137
Tabelul nr. 14. Contribuția factorilor la creșterea economică.....	139
Tabelul nr. 15. Imobilizările corporale anuale la nivelul economiei naționale.....	141
Tabelul nr. 16. Valorile anuale ale indicatorilor globali ai economiei naționale.....	144
Tabelul nr. 17. Ritmurile factorilor de producție globali.....	145
Tabelul nr. 18. Valoarea adăugată brută estimată de INS.....	146
Tabelul nr. 19. Valoarea adăugată brută estimată de INS și cea estimată prin formula cu ponderi medii.....	146

INTRODUCERE

CONTEXTUL GENERAL AL CERCETĂRII

Integrarea contabilității în economia cunoașterii vizează o mai bună valorificare a valențelor sale de informare (se consideră că dacă principiile sale de bază sunt corect aplicate nu se pune problema de creștere a acestor valențe, ci de mai buna lor valorificare). Între preocupările actuale în această direcție, este necesar să se regăsească și cea referitoare la agregarea informațiilor contabile obținute la nivelul entităților și a repercutării acestora asupra conturilor naționale, care constituie un indiciu al dezvoltării economice a unei națiuni.

De ce este important și acest aspect? Una dintre explicații ar putea fi dată de faptul că nivelul de bunăstare al unei națiuni este dependent de posibilitatea de măsurare corectă a efectelor tranzacțiilor economice. Adevărul contabil implică și a măsura efectele dincolo de sfera de acțiune a actorilor de la nivel microeconomic.

Prin această cercetare ne propunem să valorizăm rolul contabilității naționale, ca și componentă de bază a sistemului informațional, pentru fundamentarea deciziilor economice și urmărirea implicațiilor acestora la nivel macroeconomic.

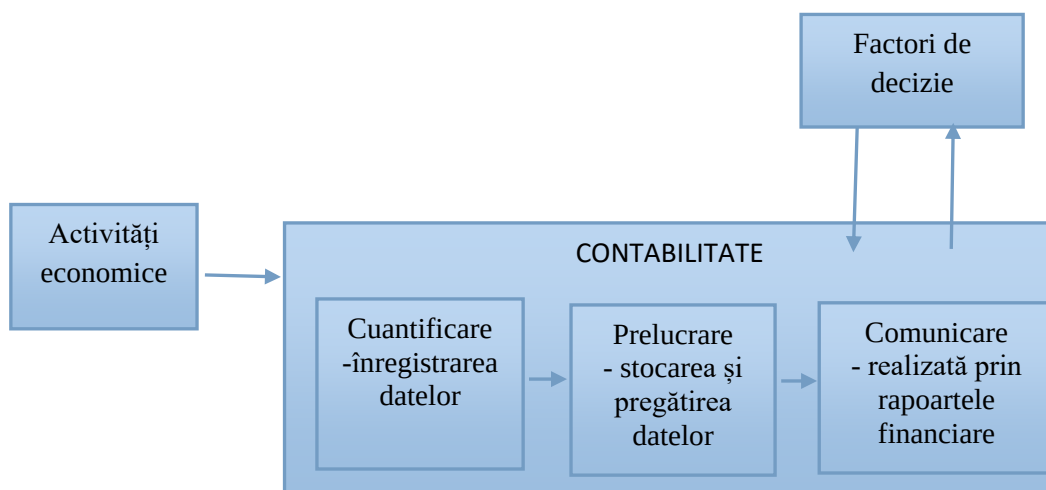

Figura nr. 1. Contabilitatea ca sistem informațional pentru deciziile economice¹

¹ M. Berheci, 2010, *Valorificarea raportărilor financiare. Sinteze contabile: teorie, analize, studii de caz*, Editura CECCAR, București, p. 26.

Furnizarea de informații contabile depinde de factori diverși de natura economică socială, politică, de modul de conceptualizare și normalizare a contabilității, dar și de progresele tehnologiilor informaționale care contribuie la optimizarea timpului consumat cu procesarea datelor și alocarea acestuia pentru elaborarea de analize sau servicii suport de luare a deciziilor.

În același timp, oferta de informații contabile este și efectul propagării apelului la raționament profesional în contabilitate, al preocupării pentru identificarea cauzelor care influențează negativ procesul de comunicare și a unor căi de evitare a disfuncționalităților în furnizarea acestora, necesitând și o abordare prin analiza reacțiilor utilizatorilor, dar și a implicațiilor macroeconomice, prin intermediul indicatorilor contabilității naționale.

Există controverse în ceea ce privește apartenența contabilității naționale la științele economice sau tehnicile economice, la știința contabilității, la statistică. Cei mai mulți economiști consideră contabilitatea națională o știință economică de sine stătătoare utilizând procedee și metode preluate de la alte științe economice și științe exacte, având un puternic caracter interdisciplinar. Obiectul de studiu al macrocontabilității este starea și mișcarea patrimoniului, similar microcontabilității, dar la un nivel mult mai mare de reprezentare, la nivel de ramuri, sectoare și la nivelul global al economiei naționale.

Poziționarea vizavi de diferitele puncte de vedere este susținută prin expunerea unor elemente de comparație între contabilitatea națională și microcontabilitate, prin extrapolarea aplicării unor principii, procedee contabile specifice microcontabilității: contul și bilanțul, dar și al unor procedee comune ale contabilității naționale cu ale altor științe, inclusiv cu tehnicile comune proprii statisticii.

Complexitatea mecanismului economic coroborată cu nevoia de înlesnire a îndeplinirii a obiectivului macrocontabilității, acela de a raporta activitățile generatoare de relații economice și modificări patrimoniale, se repercutează și în modul în care contabilitatea națională împarte economia în mai multe componente, cât mai omogene din punct de vedere al funcționalității (ramuri economice), precum și din punct de vedere al comportamentului economic (sectoare instituționale).

Pentru putea reflecta procesele economice în acord cu teoria macroeconomică a fost elaborat Sistemul Conturilor Naționale care furnizează o clasificare, structuri și diverse reguli. Fiecare cont încearcă să sintetizeze un ansamblu de operații omogene prin soldul său, echivalent cu un agregat de rezultat foarte important în analiza macroeconomică, descriind funcția de producție, funcția de repartitie (de distribuire și redistribuire a veniturilor din economia națională), funcția de consum și funcția de acumulare.

Conturile macroeconomice, denumite și barometrul economiei naționale, sunt conturi de proces (sau de flux) și de stare (patrimoniale), cu rolul de a reflecta procesele economice derulate în timpul unui exercițiu financiar și respectiv starea economiei naționale la sfârșitul exercițiului.

Sistemul Conturilor Naționale, fundamentat pe teoria factorilor de producție, livrează indicatorii macroeconomici de rezultat, pentru a evidenția în mod numeric creșterea economică ca urmare a utilizării și combinării factorilor de producție direcți: forța de muncă, capitalul fix și consumurile de mijloace circulante materiale. Acest aspect implică posibilitatea ca o parte din informațiile furnizate de contabilitatea națională să se poate utiliza în analiza corelațiilor ritmurilor de creștere ai acestor factori și ritmul creșterii economice.

Fiabilitatea informației macroeconomice furnizate într-un cadru contabil de Sistemul Conturilor Naționale, rămâne un obiectiv foarte important, astfel că apare ca necesară “curățarea” informației macrocontabile de efectele inflației, în vederea asigurării pertinentei analizelor macroeconomice. Pentru aceasta, indicatorii macroeconomici trebuie să fie exprimați în prețuri comparabile (constante sau reale) care au capacitatea de a cuantifica modificările de prețuri survenite pe o perioadă mai mare de timp.

Sistemul Conturilor Naționale conține pe lângă conturi și o serie de tablouri, care se constituie în principale baze de date utilizate în analiza economică și la elaborarea politicilor macroeconomice naționale.

Prezentarea informațiilor în tabloul economic de ansamblu permite cunoașterea situației economiei naționale în raport cu restul lumii, descriind în mod sintetic realizarea echilibrului anual din cadrul economiei. Soldurile tabloului economic de ansamblu constituie agregate sau indicatori sintetici pentru ansamblul sectoarelor instituționale rezidente (cei mai importanți: produsul intern brut, venitul național, capacitatea sau nevoia de finanțare a economiei), fiind puncte de plecare pentru obținerea de rate specifice unor sectoare instituționale, dar și pentru ansamblul economiei.

Un avantaj important oferit de tablou este, pe de o parte, acela că reflectă imediat ce sectoare au deficite, de ce le au, din ce sectoare se finanțează excesul de cheltuieli și prin care instrumente financiare, iar pe de altă parte, prin elaborarea tabloului se asigură coerența internă a analizei macroeconomice².

² T. Ramanauskas, S. Matkenaite, V. Rutkauskas, 2018, *Credit and money creation from the integrated accounts perspective*, p. 9, <https://www.lb.lt/en/publications/no-5-tomas-ramanauskas-skirmante-matkenaite-virgilijus-rutkauskas-credit-and-money-creation-from-the-integrated-accounts-perspective-1>.

Tabloul intrări – ieșiri prezintă o imagine detaliată a modului în care industriile interacționează pentru a furniza intrări și pentru a utiliza producția reciprocă producând PIB-ul națiunii³. Informațiile conținute în tabloul intrări – ieșiri stau la baza analizei relațiilor de interdependență dintre ramurile de activitate ale economiei și permit o caracterizare detaliată și completă a structurii economiei naționale.

Tabloul intrări – ieșiri furnizează informații importante care permit, pe de-o parte, măsurarea și analiza economică a eficienței folosirii potențialului economic, prin calculul unor indicatori sintetici care exprimă eficiența utilizării factorilor de producție iar, pe de altă parte, cuantificarea participării acestor factori în obținerea rezultatului activității economice.

Utilizarea și combinarea factorilor de producție primari și secundari aferenți activităților desfășurate în cadrul ramurilor se concretizează prin creșterea economică individuală de la nivelul fiecărei ramuri, iar prin agregare, până la nivelul economiei naționale.

Rezultatele analizei indică o legătură la nivel de ramură între factorii de producție primari, ca variabile exogene și valoarea adăugată brută, ca variabilă explicată, rezultatul putând fi extins și la nivelul global al economiei naționale.

Modelarea macroeconometrică are scopul de a evidenția comportamentul empiric al unui sistem economic real. Asemenea modele sunt concepute ca ecuații interconectate estimate pe bază de serii dinamice folosind tehnici statistice sau econometrice⁴.

MOTIVAȚIA ȘI IMPORTANȚA CERCETĂRII ÎNTREPRINSE

Este cunoscută promovarea rolului informației contabile în fundamentarea deciziilor utilizatorilor, însă se insistă mai puțin asupra modului în care aceasta este generată și valorificată prin conturile naționale, care constituie un indiciu al dezvoltării economice a unei națiuni. De ce este important și acest aspect? Una dintre explicații ar putea fi dată de faptul că pentru a obține performanță trebuie să existe control asupra activității economice, însă acest control este dependent de posibilitatea de măsurare concretă a faptelor, tranzacțiilor, rezultatelor economice. Adevărul contabil implică și a

³ A.M. Lawson, B.C. Moyer, S. Okubo, M.A. Planting, 2005, *Integrating Industry and National Economic Accounts: First Steps and Future Improvements*, p. 8, https://www.nber.org/system/files/working_papers/w11187/w11187.pdf.

⁴ C. Anghelache, A. Petre (Olteanu), C. Olteanu, 2019, Unele concepte și modele econometrice de analiză a performanței macroeconomice, *Revista Română de Statistică*, Supliment nr. 4 / 2019, pp. 3-11, https://www.revistadestatistica.ro/supliment/wp-content/uploads/2019/05/rss_04_2019_A1_ro.pdf.

măsura efectele dincolo de sfera de acțiune a actorilor de la nivel microeconomic, respectiv prin intermediul conturilor naționale.

Internaționalizarea atrage după sine și creșterea cererii de informații macrocontabile. Sistemul Conturilor Naționale constituie principalul instrument de evidență și analiză macroeconomică utilizat în statistica internațională de aproape toate statele lumii, cu economie de piață. Mai mult, “în Uniunea Europeană, o parte din contribuția financiară a fiecărui membru (a patra resursă proprie a UE) este estimată luând în considerare rezultatele contabilității naționale”⁵.

Cu toate acestea, comunitatea de cercetători ai domeniului la nivel național este redusă, la un număr foarte mic de specialiști din universități, din cadrul Institutului Național de Statistică și al Băncii Naționale a României⁶.

ACTUALITATEA TEMEI ȘI STADIUL CUNOAȘTERII

Dacă pe tărâmul contabilității entităților, al microcontabilității, literatura de specialitate este generoasă, inclusiv cu abordarea aspectelor care țin de calitatea și valorificarea eficientă a informațiilor contabile, nu la fel stau lucrurile în ceea ce privește coordonatele contabile a conturilor naționale. Este adevărat, subiectul cunoaște o vastă abordare din punct de vedere macroeconomic, precum și al modelărilor statistice și econometrice ale creșterii economice, dar mai puțin cu aplecare spre latura analizei de ramură în scopul determinării mecanismului de formare a valorii adăugate brute globale la nivelul economiei naționale.

A recurge la principii și procedee contabile pentru un demers științific pare banal, oarecum perimat în contextul unei lumi într-o continuă transformare, datorată unor factori multipli: internaționalizare economică, digitalizare, concurență crescândă în domeniul tehnologiei creșterea competitivității, flexibilizarea pieței muncii etc.

Pe de altă parte, extrapolarea unor principii și procedee contabile operabile la nivel microeconomic către nivelul macroeconomic, nu a făcut obiectul multor abordări de către literatura de specialitate, cel puțin la nivel național.

⁵ C.M. Drăgan, *Conturile Naționale*, 2011,

https://www.9am.ro/comunitate/forum/view_topic/26787/CONTURILE-NATIONALE.html.

⁶ M. Ursuț Ilca, *Conturile naționale în sistemul informațional economic*, Teză de doctorat, 2014, Universitatea Babeș - Bolyai, Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Cluj-Napoca.

Între preocupările literaturii internaționale pentru macrocontabilitate menționăm⁷:

- existența unui cadru contabil corespunzător fiecărui model macroeconomic complet⁸, dezvoltarea echilibrului general orientat spre un model de contabilitate care reprezintă sisteme macro statistice prin agregarea datelor (jurnalului de intrări) din micro contabilitate⁹, nevoia de „contabilitate inginerescă” prin integrarea problemelor de durabilitate la nivel macroeconomic și microeconomic¹⁰;
- contribuția conturilor naționale agregate la măsurarea diferențelor de bunăstare, atât în timp, cât și în diferite economii, și pentru a indica dacă dezvoltarea este durabilă¹¹;
- probleme de definiție, clasificare și măsurare în conturile naționale, inclusiv argumentul că unitățile elementare care trebuie clasificate în contabilitatea națională sunt mai degrabă obiecte economice (reale și financiare) decât tranzacții¹²;
- revizuirea și într-o anumită măsură dezvoltarea ulterioară a unei metodologii de contabilitate națională care răspunde nevoilor guvernelor atunci când se angajează în probleme referitoare la dezvoltare durabilă și analize politice¹³;
- modul în care evaluarea serviciilor și a activelor ecosistemice poate fi realizată într-un cadru contabil național integrat¹⁴, o metodă de evaluare a fiabilității statisticilor

⁷ C. Cănar, I. Cănar, 2021, Microaccounting and Macroaccounting: Characteristics and Interferences, Microaccounting and macroaccounting: characteristics and interferences, *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, vol. 0(2), pp. 710-718, <https://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/RO/2021/Section%205/5.pdf>.

⁸ G. Pyatt, 1991, SAMs, The SNA and national accounting capabilities, *Review of Income and Wealth Series* 37, No. 2, June 1991, pp. 177-198, <http://www.roiw.org/1991/177.pdf>

⁹ Nshi, K., 2017, Macro Accounting and General Equilibrium, SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2905052>, <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2905052>

¹⁰ J. Tingey-Holyoak, R. Burritt, J. Pisaniello, 2013, *Integration of Macro and Micro Sustainability Issues: The Need for 'Engineering Accounting'*, 10th International Symposium on Environmental Software Systems (ISESS), Neusiedl am See, Austria. pp.500-507, [ff10.1007/978-3-642-41151-9_46ff. fhal-01457480f](https://hal.inria.fr/hal-01457480/document)

¹¹ G. Asheim, 2003, Green national accounting for welfare and sustainability: a taxonomy of assumptions and results, *Scottish Journal of Political Economy*, Vol. 50, No. 2, pp. 113-130, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=367462

¹² O. Aukrust, 2008, An axiomatic approach to national accounting: an outline, *Review of Income and Wealth Series* 54, Number 4, pp. 703-713/703, DOI:10.1111/j.1475-4991.2008.00297.x.

¹³ P. Dasgupta, 2015, Disregarded capitals: what national accounting ignores, *Accounting and Business Research*, 45:4, pp. 447-464, DOI: 10.1080/00014788.2015.1033851.

¹⁴ C. Obst, L. Hein, B. Edens, 2016, National Accounting and the Valuation of Ecosystem Assets and Their Services, *Environmental & Resource Economics*, Springer;European Association of Environmental and Resource Economists, vol. 64(1), pp 1-23.

conturilor naționale¹⁵, orientarea către sustenabilitate și contabilitate națională ecologică^{16,17,18}.

Carl Obst și Michael Vardon susțin că încorporarea informațiilor privind activele de mediu în cadrele contabile standard este un element esențial în integrarea informațiilor de mediu și în extinderea bazei de dovezi pentru deciziile economice și evaluarea durabilității¹⁹;

- estimările tradiționale ale produsului intern brut (PIB) nu reușesc să țină cont în mod explicit și complet de capitalul natural în sistemul de conturi naționale (SCN). Contabilitatea și integrarea capitalului natural în sistemul de conturi naționale sunt necesare, pentru a evita unele semnale înșelătoare, deoarece creșterea economică ar putea fi în detrimentul epuizării capitalului natural, cu impact negativ asupra sustenabilității²⁰;

- utilizările Sistemului de Conturi Naționale pentru analize macroeconomice, comparații inter-temporale, comparații internaționale²¹;

- relevanța sistemului de macrocontabilitate (Sistemul European de Conturi - SEC), respectiv utilizarea sa în mai multe scopuri: ca sistem de informare și analiză a contextului economic și financiar, pentru prevenirea crizei fiscale și ca circumstanță pentru a face posibilă guvernarea și reglementarea națională și supranațională. Strategiile naționale și internaționale de guvernare trebuie să fie ghidate de preocuparea că toate sectoarele sunt prea mari pentru a cădea²²;

- relația dintre conturile naționale și teoria economică este de obicei greșit înțeleasă deopotrivă, de teoreticienii din economie și de contabilii naționali. Evaluarea în conturile

¹⁵ F. Bos, 2009, The Art and Craft of Compiling National Accounts Statistics and their Implications for Reliability, *Review of Income and Wealth*, Vol. 55, Issue 4, pp. 930-958, SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1505738> sau <http://dx.doi.org/10.1111/j.1475-4991.2009.00353.x>

¹⁶ G. Asheim, 2003, Green national accounting for welfare and sustainability: a taxonomy of assumptions and results, *Scottish Journal of Political Economy*, Vol. 50, No. 2, pp. 113-130, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=367462

¹⁷ R.V. Ionescu, M.L. Zlati, V.M. Antohi, S. Stanciu, 2020, Modelling EU agriculture's regional disparities under the national accounting system's approach. The impact of the new economic and environmental challenges, *Economic Research - Ekonomska Istraživanja*, DOI: 10.1080/1331677X.2020.1805347.

¹⁸ Clarke, M., Islam, S., 2006, National account measures and sustainability objectives: present approaches and future prospects, *Sustainable Development*, John Wiley & Sons, Ltd., vol. 14(4), pp. 219-233.

¹⁹ C. Obst, M. Vardon, 2014, Recording environmental assets in the national accounts, *Oxford Review of Economic Policy*, Volume 30, Number 1, pp. 126-144, DOI 10.1093/oxrep/gru003.

²⁰ T.O. Ochuodho, J. R.R. Alavalapati, 2016, Integrating natural capital into system of national accounts for policy analysis: An application of a computable general equilibrium model, *Forest Policy and Economics*, p. 99-105.

²¹ A. Ouanes, S.M. Thakur, 1997, *Macroeconomic accounting and analysis in transition economies*, International Monetary Fund, <https://www.elibrary.imf.org/view/books/071/04362-9781557756282-en/04362-9781557756282-en-book.xml>.

²² V.G. Costa e Sousa. 2017, From the financial crisis to the Balance Sheet recession: an empirical analysis based on the National Account, *RC&C -Revista Contabilidade e Controladoria*, Curitiba, v. 9, n. 3, p. 8-27, doi: 10.5380/rcc.v9i3.51434, <https://revistas.ufpr.br/rcc/article/view/51434/34501>

naționale nu este prospectivă și nu se bazează pe o noțiune de concurență perfectă. În mod similar, conceptul de venit din conturile naționale nu este măsura randamentului net al bogăției sau bunăstării și nu intenționează să arate venitul ca recompensă pentru anumiți factori specifici de producție. Conceptele de valoare și venit din conturile naționale pot fi bine înțelese doar prin prisma cadrului contabil specific căruia îi aparțin²³:

- posibilități de îmbunătățire a conturilor naționale²⁴ etc.

Nu în ultimul rând Peter Van de Ven susține nevoia unui design mai transparent al statisticilor economice de la registre de afaceri la conturi naționale. Acesta este menit să creeze o mai bună înțelegere a legăturilor între diferitele seturi de date care conduc la posibilități sporite pentru utilizatori de a lega microdate la macrodate²⁵.

Apartenența macrocontabilității la știința contabilității și abordarea comparativă a celor două segmente contabile nu sunt idei noi în literatura internațională, ele fiind exploatate încă din anul 1966 de către Yu²⁶.

Conturile naționale reprezintă un sistem contabil macroeconomic care este compilat pe baza unui standard contabil armonizat la nivel global²⁷.

E. Lande analizează relația dintre macrocontabilitate și microcontabilitate în Franța și consideră contabilitatea națională un proces de macrocontabilitate, în timp ce părțile sale componente sunt procese de microcontabilitate, deoarece sunt preocupate de un set de tranzacții derulate în limitele legale ale entității analizate: autoritățile administrației publice locale, companii, gospodării etc²⁸.

„Contabilitatea națională constituie o reprezentare globală, detaliată și cifrată a economiei naționale într-un cadrul contabil”²⁹.

România a făcut primii pași în elaborarea Sistemului de Conturi Naționale cu asistența tehnică și sprijinul specialiștilor francezi în domeniul Contabilității Naționale. Anuarul României 1990 conține pentru prima dată cifre privind Produsul Intern Brut între

²³ F. Bos, 1997, Value and income in the national accounts and economic theory, *Review of Income and Wealth*, Series 43, Number 2, p.173-190, <http://www.roi.w.org/1997/173.pdf>.

²⁴ K. Hansson, 2006, Improving national accounts, *Kybernetes*, vol. 35, No. 1/2, p. 45-64, <https://doi.org/10.1108/03684920610640227>.

²⁵ P. Van De Ven, 2017, Present and Future Challenges to the System of National Accounts: Linking Micro and Macro. *Review of Income and Wealth*, Vol. 63, pp. S266-S286, SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3079949> or <http://dx.doi.org/10.1111/roi.w.12331>, 29.01.2021.

²⁶ S.C. Yu, 1966, Microaccounting and Macroaccounting, *The Accounting Review*, p. 8-20, <https://www.jstor.org/stable/242517>.

²⁷ S., Keuning, D. Van Tongeren, 2004, The relationship between government accounts and national accounts, with special reference to the Netherlands, *Review of Income and Wealth*, 50(2), 167–179. doi:10.1111/j.0034-6586.2004.00119.x 167.

²⁸ E. Lande, 2000, Macro-accounting and micro-accounting relationships in France, *Financial Accountability & Management*, 16(2), pp 151-165.

²⁹ N. Tabără, Contabilitate națională. Concepte, sisteme, modele, Editura Tipo Moldova, Iași, 2008.

1980 și 1989, detaliate pe ramuri, venituri și cheltuieli, precum și cifre agregate de intrare-ieșire³⁰.

Printre aspectele referitoare la contabilitatea națională care au făcut obiectul preocupărilor științifice la nivel național și care îl au ca artizan principal pe N. Tabără se identifică: bilanțul național³¹, structura instituțională a contabilității naționale³², conturile sectoarelor instituționale³³, conturile patrimoniului național³⁴, tabloul economic de ansamblu și indicatorii sistemului de contabilitate națională³⁵, conturile de operațiuni și direcții de dezvoltare a contabilității naționale (conturi periferice, sisteme intermediare, conturi și indicatori sociali, conturile mediului natural și cele ale patrimoniului cultural³⁶, normalizarea contabilității naționale³⁷.

I. Ionașcu prezintă cronologia și conceptualizarea contabilității naționale, individualizarea acestora prin concepte și noțiuni proprii, conținuturi și operațiuni specifice, tendințe de dezvoltare. În coordonatele conceptualizării se înscrie și contribuția autoarei C. Ivan-Ungureanu³⁸ care mai tratează aspecte referitoare la metodologiile de elaborare a conturilor naționale și modul lor de aplicare.

Gisberto Chițu surprinde aspecte evolutive, conceptuale, metodele și principiile macrocontabilității, tranzacțiile reale, operațiunile de repartiție și cele financiare. Mai mult, autoarea subliniază legătura dintre microcontabilitate și macrocontabilitate, modul de agregare a informațiilor contabile de la nivel microeconomic la nivel macroeconomic³⁹;

Ghizdeanu, Stănică și Ristea au analizat aspecte referitoare la utilizarea bilanțurilor contabile în analiza și prognoza macroeconomică⁴⁰. Noile provocări economice și de mediu au determinat modelarea disparităților regionale (din agricultură) prin prisma

³⁰ V. Dumitrescu, C. Giurescu, S. Mateescu, 1994, Experience in Implementing the System of National Accounts (SNA) in Romania, *Review of income and wealth*, p. 111-119, <http://www.roiw.org/1994/111.pdf>.

³¹ N. Tabără, 1992, Contabilitatea și bilanțul național, *Revista Tribuna economică*, nr. 14/1992.

³² N. Tabără, C. Istrate, 1995, Structura instituțională a contabilității naționale, *Revista Finanțe, credit, contabilitate*, nr. 4/1995.

³³ N. Tabără, C. Istrate, 1995, Conturile sectoarelor instituționale, *Revista Finanțe, credit, contabilitate*, nr. 5/1995.

³⁴ N. Tabără, E. Horomnea, 1997, Conturile patrimoniului național, *Revista Română de statistică*, nr. 6/1997.

³⁵ N. Tabără, C. Istrate, 1995, Tabloul economic de ansamblu și indicatorii sistemului de contabilitate națională, *Revista Română de statistică*, nr. 11/1995.

³⁶ N. Tabără, 2008, *Contabilitate națională. Concepte, sisteme, modele*, Editura Tipo Moldova, Iași.

³⁷ N. Tabără, M. Ungureanu, 2012, *Considerations about the Normalization of National Accounting*, *EuroEconomica*, vol. 31, nr. 2, <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/euroeconomica/article/view/1212/1141>.

³⁸ C. Ivan – Ungureanu, 2003, *Contabilitatea națională. Concepte, metodologii și aplicații*. Casa de Editură IRECSO, București.

³⁹ A. Gisberto-Chițu, 2003, *Contabilitatea micro și macroeconomică*, Ediția a II – a, Editura CECCAR, București.

⁴⁰ I. Ghizdeanu, C. Stănică, C. Ristea, 2007, *Utilizarea bilanțurilor contabile în analiza și prognoza macroeconomică*, p. 5-20, <ftp://www.ipe.ro/RePEc/WorkingPapers/cs14-1.pdf>.

sistemului național de contabilitate⁴¹. Sistemul conturilor naționale a fost analizat și ca metodă de evidență și calcul macroeconomic⁴².

Lui C. Anghelache și colaboratorilor li se pot atribui numeroase contribuții științifice în arealul conturilor naționale. O parte dintre acestea se regăsesc și la alți autori (conceptualizarea, cronologia, expunerea sectoarelor instituționale, prezentarea conturilor sectoarelor), altele, susțin latura contabilă prin expunerea principiilor sistemului conturilor naționale și a procedeelelor specifice, relaționarea cu statistica (cunoscută componentă a evidenței economice din cadrul sistemului informațional economic), a unor moduri de utilizare a indicatorilor macroeconomici în analizele economice⁴³. De asemenea, conturează rolul conturilor naționale în sistemul informațional economic, derivat din necesitatea de a evidenția raționalitatea activității economice (la nivel microeconomic, mezeconomic și la nivelul economiei naționale) și a determina eficiența utilizării factorilor de producție. Rezultatele macroeconomice susțin deciziile viitoare ale agenților economici cu privire la activitatea pe care a derulează și stabilește locul fiecărei țări în ierarhia economiei mondiale⁴⁴.

Fără îndoială problematica sistemului informațional a conturilor naționale este una complexă și necesită o abordare interdisciplinară, fără cantonare în tipare rigide. Obținerea și valorificarea corespunzătoare a informațiilor din conturile naționale reprezintă un deziderat ce trebuie pus, prin intermediul instrumentarului statistic, în slujba unei dezvoltări economice sustenabile.

OBIECTIVE ȘI IPOTEZE DE LUCRU URMĂRITE ÎN CERCETARE

Obiectivul principal al prezentului demers științific îl constituie identificarea contribuției factorilor calitativi și cantitativi la măsurarea creșterii economice prin folosirea datelor din contabilitatea națională, iar pe această bază, efectuarea de previziuni cu privire

⁴¹ R.V. Ionescu, M.L. Zlati, V.M., Antohi, S.Stanciu, 2020, Modelling EU agriculture's regional disparities under the national accounting system's approach. The impact of the new economic and environmental challenges, *Economic Research - Ekonomska Istraživanja*, DOI: 10.1080/1331677X.2020.1805347.

⁴² F. Lilea, M. Sfetcu, A.I. Marinescu, 2018, Noțiuni teoretice privind sistemul conturilor naționale – metodă de evidență și calcul macroeconomic, *Revista Română de Statistică*, Supliment, nr. 9/2018, București, https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/revista_romana_statistica_supliment_09_2018.pdf, pp. 23-33.

⁴³ C. Anghelache, 2013, *Statistică macroeconomică. Sistemul conturilor naționale*, Editura Economică, București.

⁴⁴ G. Aghelache, C. Anghelache, C.M. Răduț, 2020, Conturile naționale în sistemul informațional, *Revista Română de Statistică* - Supliment nr. 11 / 2020, pp. 3-13, https://www.revistadestatistica.ro/supliment/wp-content/uploads/2020/12/rss_11_2020_A1_ro.pdf.

creșterea economică, cu alte cuvinte o mai bună valorizare a datelor din conturile naționale, obținute prin agregarea datelor din microcontabilitate, în direcția dezvoltării economice.

Pentru a realiza acest obiectiv ne propunem următoarele obiective derivate și ipoteze de lucru:

- conturarea unei imagini de ansamblu asupra sistemului conturilor naționale și ale puterii sale de informare;
- identificarea unor posibilități prin care tabloul economic de ansamblu și tabloul intrări – ieșiri pot aduce contribuții la realizarea analizei macroeconomice până la nivelul sectoarelor instituționale, respectiv al ramurilor de activitate din economie;
- construirea unor argumente pentru apartenența contabilității naționale, cel puțin parțial, la știința contabilității, precum și identificarea unor elemente comune și specifice celor două forme de contabilitate, derivate din raportarea la principii și metode contabile;
- demonstrarea teoriei creșterii economice bazată doar pe factorii de producție primari capital (fix și circulant) și forță de muncă, pornind de la faptul că teoria factorilor de producție constituie fundamentul contabilității naționale;
- identificarea unei relații **de tip determinist** prin care se exprimă legătura dintre creșterea economică și factorii de producție primari, la nivelul unei perioade de timp, care să stea la baza estimării creșterii economice pentru perioada imediat viitoare.
- identificarea acelor structuri din cadrul creșterii economice a României, de tip calitativ (care dă valoare creșterii economice) și a acelei creșteri de tip cantitativ, pentru intervalul 2008 – 2018.

În vederea demonstrării teoriei creșterii economice determinată doar pe factorii de producție primari, mergând până la obținerea unei ecuații care să exprime această legătură, am ales anumiți indicatori considerați cât mai reprezentativi pentru conceptele studiate aferenți ramurilor de activitate (mai apoi prin agregare la nivelul unităților statistice adecvate analizei).

Demersul științific a fost realizat printr-un studiu empiric la nivelul perioadei 2008 – 2018, în care suportul informațional necesar a fost tabloul intrări – ieșiri furnizat în datele regăsite pe site-urile TEMPO Online – INSSE și anuarele statistice ale României.

Exprimarea din punct de vedere cantitativ a legăturii dintre ritmul creșterii economice și ritmul factorilor de producție primari a fost realizată printr-o metoda proprie statisticii, respectiv metoda corelației.

Pentru a reflecta evoluția dinamică a unor fenomene și procese economice, a fost utilizată metoda indicilor, cu scopul obținerii unor indicatori exprimați în prețuri constante respectiv în volum constant, utilizând un sistem de indici înălțuiți (utilizarea anului anterior ca an de bază), precum și metoda factorială (în care factorul analizat are o anumită evoluție în timp, pe când restul factorilor rămân constanți).

METODOLOGIA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Metodologia de cercetare reprezintă ”studiul metodelor utilizate pe întregul parcurs al cercetării, care conferă relevanță și validitate procesului de elaborare a cunoștințelor”⁴⁵.

„Este adevărat că nimic nu vine de la sine (doar în mod excepțional), toate realizările, mai ales în domeniul științific, sunt determinate de o necesitate: necesitatea de înțelegere a unor mecanisme de desfășurare a unor procese, necesitatea de a realiza anumite produse, tehnologii care să răspundă cerințelor momentului”⁴⁶.

Curentul de cercetare predominant folosit pe parcursul prezentei cercetări este cel pozitivist, astfel că, urmărim să explicăm diferitele laturi teoretice și practice ale problematicii privind adevărul contabil reflectat prin contabilitatea națională.

Dintre cele patru elementele vitale ale unei cercetări științifice moderne în economie⁴⁷ (concepte și variabile, o metodă de investigare, o teorie originală, un model specific sau distinct), am utilizat concepte și variabile care caracterizează sintetic realitatea economică investigată – economia națională, respectiv tabloul economic de ansamblu, tabloul intrări-ieșiri, care furnizează suporturi informaționale necesare pentru analiza activității economice sub aspectul eficienței utilizării factorilor de producție, al contribuției fiecărui segment de activitate la dezvoltarea economiei naționale.

Intenția de cercetare este aceea de a ajunge la un model cu valențe predictive pe baza datelor din conturile naționale prin aprofundarea cunoașterii realității economice, a variabilelor cantitative și calitative care afectează creșterea economică.

Metodele concrete de studiu au fost următoarele:

- *metoda descriptivă* folosită în revizuirea literaturii de specialitate în ceea ce privește modul de exprimare a adevărului contabil la nivel macroeconomic. Abordarea

⁴⁵ M. Niculescu, N. Vasile, 2011, *Epistemiologie, Perspectivă interdisciplinară*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2011, p. 108.

⁴⁶ <http://www.agir.ro/buletine/894.pdf>.

⁴⁷ G. Săvoiu, 2021, Principii, repere și etape ale cercetării științifice în economie, finalizate prin articole publicate în reviste prestigioase, *Revista Amfiteatru Economic*, <https://amfiteatruleconomic.ro/RepereAleCercetarii/Principii,repere%20ale%20cercetarii%20economice.pdf>.

noastră este de tip deductiv, deoarece pornește de la general spre particular; respectiv de la conceptele specifice contabilității naționale (Produsul intern brut - PIB; Produsul intern net - PIN; Produsul național brut - PNB, Produsul național net - PNN, Venitul național - VN etc.) către analiza efectelor concrete generate de activitatea economică;

- *metoda empirică* utilizată pentru construirea studiului de caz privind valorificarea informațiilor din conturile naționale în măsurarea aporturilor factorilor de producție primari (forța de muncă, capitalul fix și capitalul circulant) la creșterea economică reflectată prin valoarea adăugată brută la nivel de ramură. Referitor la documentarea analizei empirice pentru stabilirea acestei legături s-a apelat la datele regăsite pe site-urile TEMPO Online – INSSE și anuarele statistice ale României;

- *metoda observării participative* utilizată în interpretarea rezultatelor cercetării empirice, exprimarea opiniilor pe parcursul cercetării.

De asemenea, pentru realizarea acestui demers științific, am recurs la raționament, analiză, sinteză, interpretare. Raționamentul a fost utilizat în timpul documentării și construcțiilor teoretice, dar și pentru analiza și interpretarea datelor utilizate în studiul legăturii dintre unii indicatorii furnizați de contabilitatea națională. Evident abordarea noastră este susceptibilă a fi afectată de subiectivism, deoarece fiecare „percepe realitatea prin lentilele distorsionate ale propriilor atitudini și valori” (D. Goleman)⁴⁸.

Se știe că „ideile nu apar întâmplător și totodată nu pot să apară din nimic, având ceva care stă la originea lor, provenind dintr-o sursă și fiind legate inteligibil de ea”⁴⁹.

Cercetarea reprezintă „un proces de producție a dovezilor și cunoștințelor despre lume, având la bază metode științifice, care la rândul lor sunt susținute de principii filozofice despre natura cunoașterii și despre modul în care dezvoltăm această cunoaștere”⁵⁰. În acest sens sunt necesare cunoștințe care să permită realizarea demersului științific de analiză a indicatorilor macroeconomici obținuți pe baza informațiilor furnizate de contabilitatea națională.

Cercetarea științifică este „una dintre activitățile extrem de complexe și subtile care, de obicei, rămân neformulate în mod explicit în mințile celor ce le practică”⁵¹ și care permite reînnoirea în mod continuu a ansamblului existent de cunoștințe.

⁴⁸ <http://stagiipractica.roger-univ.ro/wp-content/uploads/Ghid%20cariera/1-ghid-cariera-hortensia-gorski.pdf>.

⁴⁹ C. Enăchescu, 2005, *Tratat de teoria cercetării științifice*, Editura Polirom, Iași, p. 223.

⁵⁰ Y. McGivern, 2009, *The Practice of Marketing Research: An Introduction*, Pearson Education, USA, p. 4.

⁵¹ N. Coman (Andrei - Coman), 2011, *Contribuții privind optimizarea relației contabilitate-fiscalitate și impactul asupra performanței întreprinderii*, Teză de doctorat, Târgoviște, apud Beveridge, 1968, p. 8.

Având în vedere că orice activitate de cercetare pleacă de la un punct de vedere fixat asupra unui obiect ales pentru a fi cercetat, astfel că în cadrul cercetării de față cu privire la problematica indicatorilor macroeconomici din contabilitatea națională, ne propunem o analiză asupra Sistemului Conturilor Naționale, ceea ce face ca cercetarea noastră să fie și de tip narativ descriptivă, exploratorie, cu inserții critic-evaluative.

Abordarea transdisciplinară și multidisciplinară este specifică societății contemporane, iar problematica conturilor naționale nu putea să lipsească și în contextul analizei stării și mișcării patrimoniului economic național.

Documentarea în privința problematicii indicatorilor macroeconomici s-a realizat pe baza studiului literaturii de specialitate din domeniile contabilitate, economie, statistică, a analizei de ansamblu a informațiilor obținute, ceea ce a permis poziționarea contextuală a macrocontabilității.

În demersul metodologic am utilizat îndeosebi comparația între fundamentele microcontabilității și cele ale macrocontabilității, reprezentate de principii, tehnici și metode, pe care le-am extrapolat de la microcontabilitate la nivelul macrocontabilității. Tot prin metoda comparației, în analiza întreprinsă, au fost determinate diferențele absolute și cele relative (indici, ritmuri) ale indicatorilor macroeconomici studiați, în raport cu nivelurile de bază ale aceluiași indicatori.

În ceea ce privește analiza legăturii dintre ritmul de creștere al valorii adăugate brute și ritmurilor de creștere a forței de muncă, a capitalului fix și a capitalului circulant s-a pornit de la studiul indicatorilor de ramură, până la nivelul de ansamblu al economiei naționale, utilizând tehnici proprii statisticii, de culegere a datelor, de prelucrare, de prezentare, de corelație și regresie.

Operaționalizarea, ca metodă de cercetare a fost aleasă pentru identificarea unor corelații, legături, sau metode care să permită corelarea aspectelor teoretice cu realitatea, dar și alegerea anumitor indicatori considerați cât mai reprezentativi pentru conceptele studiate.

Observarea participativă, structurată, analiza, sinteza au fost utilizate pentru fundamentarea unor opinii în funcție de rezultatele obținute.

Cunoașterea pentru a fi posibilă, trebuie să aibă o „origine”, o „cauză primă” pe care cercetătorul o identifică din realitate⁵². Astfel, demersul științific în ansamblul său a fost orientat către trei direcții principale de cercetare:

⁵² A. L. Ristea, V. Ioan-Franc, 2009, *Metodică în cercetarea științifică*, Editura Expert, București, p. 21.

- cercetarea normativă, prin studiul reglementărilor la nivel național, comunitar și internațional cu privire la definirea unor concepte, clasificări de operațiuni, sectoare instituționale, ramuri etc.

- cercetarea doctrinară, presupune analiza literaturilor sau a studiilor de specialitate, respectiv a investigațiilor care au fost întreprinse pe segmentul de cunoaștere a sistemului informațional al contabilității naționale și a aportului său la modelarea dezvoltării economice;

- cercetarea practică, prin analiza publicațiilor realizate de Institutul Național de Statistică (INS).

Cu alte cuvinte, sursele de informare care au constituit baza cercetării au fost de cărți de specialitate ale autorilor români și străini, articole publicate în reviste de specialitate naționale și internaționale, publicațiile INS.

Ideile formulate s-au substituit principiului metodologic al unității dintre cantitativ și calitativ, dar și al unității dintre teoretic și empiric.

Primul principiu face ca cercetarea să fie de tip calitativ, dar și cantitativ. Astfel asocierea noțiunii de capital fix, circulant și forță de muncă cu anumiți indicatori din contabilitatea națională, incluși în tabelul intrări – ieșiri, a fost realizată prin metode interpretative ale cercetării calitative, precum și studiul ramurilor de activitate în vederea stabilirii unităților statistice adecvate analizei, prin înțelegerea rolului pe care acestea le au în ansamblul economiei naționale. În schimb, cercetarea cantitativă presupune măsurare, cuantificare și exprimare cifrică a fenomenelor sau a proceselor economice prin intermediul indicatorilor, indicilor, ecuațiilor în scopul realizării demersului științific.

Cel de-al doilea principiu al unității dintre teoretic și empiric semnifică faptul că raționamentele bazate pe cunoștințele teoretice au ghidat cercetarea directă, observațională, iar aceasta a conferit valoare de adevăr intuiției teoretice⁵³.

Colectarea, sistematizarea, prelucrarea datelor este o etapă foarte importantă și complexă a demersului științific, implicând organizarea și apoi sistematizarea datelor colectate, se stabilesc cele mai adecvate metode de calcul și analiză și se impun ipotezele.

În realizarea demersului științific a fost utilizată metoda operaționalizării în vederea stabilirii unor indicatori considerați cât mai reprezentativi pentru conceptele studiate, precum și identificarea unor corelații, utilizând metode din statistica clasică, în vederea

⁵³ S. Chelcea, 2007, *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*, Editura Economică, București, p.73.

evidențierii unor legături între datele ce fac referire la evoluții ale fenomenelor și proceselor economice.

Prin metoda analizei se descompun fenomenele și rezultatele în componente mai simple și apoi analizate individual cu scopul unei cercetări mai aprofundate a realității. Metoda este utilizată în contabilitatea națională prin analiza în timp, pe sectoare și ramuri de activitate a indicatorilor macroeconomici și influențele acestora asupra indicatorilor de ansamblu aferenți economiei naționale.

Procedeul invers analizei este sinteza, prin care se reunesc toate elementele descompuse prin analiză, iar apoi studiul lor în unitatea lor globală de proveniență. Sinteza continuă după analiză cu care începe procesul cunoașterii și îl duce până la un punct, iar sinteza continuă procesul până în faza finală, din punctul de vedere al funcționalității întregului⁵⁴.

Respectarea succesiunii analiză, sinteză derivă din punct de vedere al metodologiei, care presupune că orice cercetare științifică începe cu studiul lucrurilor simple, clare, evidente, trecându-se ulterior treptat, la cele care implică un grad ridicat de dificultate și complexitate⁵⁵.

Metoda indicilor a fost utilizată pentru a reflecta evoluția dinamică a unor fenomene și procese economice, concretizată prin folosirea indicilor de tip Paasche și Laspeyres cu scopul obținerii unor indicatori exprimați în prețuri constante respectiv în volum constant, utilizând un sistem de indici înălțuiți (utilizarea anului anterior ca an de bază).

În vederea îndeplinirii obiectivelor demersului științific un rol important a avut-o analiza factorială, considerându-se că doar factorul analizat are o anumită evoluție în timp pe când restul factorilor rămân constanți (la nivelul perioadei de bază pentru factorii neanalizați sau la nivelul perioadei curente pentru cei deja analizați).

⁵⁴ G. Teseleanu, 2007, *Metodologia cercetării științifice*, Editura Universitas, Petroșani, p. 33.

⁵⁵ C. Enăchescu, 2007, *Tratat de teoria cercetării științifice*, Editura Polirom, Iași, p. 285.

SINTEZA PRINCIPALELOR PĂRȚI ALE TEZEI DE DOCTORAT

Din punct de vedere structural lucrarea a fost organizată în cinci capitole.

Primul capitol, intitulat **Sistemul infomațional al contabilității naționale** conturează o imagine de ansamblu asupra conceptului, rolului și caracteristicilor contabilității naționale, o „contabilitate a puterii”, precum și a elementului fundamental al acesteia Sistemul Conturilor Naționale.

Contabilitatea națională măsoară cifric activitatea economică la nivel național, constituind sursa principală de informații pentru fundamentarea deciziilor macroeconomice, dar și un răspuns la una din cerințele internaționalizării; permite analiza procesului productiv de bunuri și servicii, formarea și repartitia veniturilor, utilizarea veniturilor în vederea consumului, creșterea patrimoniului prin utilizarea economiilor cu scopul acumulării de bunuri economice. În același timp, este și efectul propagării apelului la raționament profesional în contabilitate care reclamă relevanța informației și unicitatea relațiilor monetare ca raporturi economice.

Analiza și caracterizarea activității economice a unei națiuni este posibilă prin determinarea mărimii, structurii și dinamicii bunurilor materiale și a serviciilor realizate, dar și a rezultatelor. Aceasta se realizează prin indicatorii sintetici din contabilitatea națională, a agregatelor macroeconomice (produsul intern brut -PIB, produsul intern net - PIN, produsul național brut - PNB, produsul național net - PNN, venitul național -VN, venitul național disponibil -VND, - venitul personal al menajelor -VPM, venitul disponibil al menajelor - VDM) pentru care trebuie să se respecte anumite cerințe și principii, atunci când sunt folosiți în analizele economice naționale și internaționale.

Tot în acest capitol sunt tratate aspecte cu privire la elaborarea conturilor regionale, (etape necesare, dificultăți de întocmire, fiind evidențiate și metodele de regionalizare a produsului intern brut), precum și la analiza legăturii dintre produsul intern brut și indicatorii macroeconomici prin metoda corelației, analiză necesară pentru a determina aportul factorilor de producție primari la dezvoltarea economică.

Capitolul următor, intitulat **Microcontabilitate și macrocontabilitate. Principii, tehnici și procedee comune ale contabilității naționale cu ale altor științe** prezintă următoarele aspecte:

- poziții ale literaturii de specialitate cu privire la apartenența contabilității naționale la domeniul contabilității, respectiv la domeniul statisticii, argumente pentru a înclina balanța pe tărâmul contabilității;

- caracteristici și interferențe între contabilitatea entităților și contabilitatea „economiei naționale”, folosind ca elemente de comparație patrimoniul (chiar dacă este considerat un concept desuet datorită prevalenței economicului), principii generale de raportare financiară și principii ale metodei contabilității, procedee ale metodei contabilității (generale, regăsite la toate științele, dar și procedee comune domeniului economic);

- contul și bilanțul ca procedee specifice contabilității au făcut obiectul unei comparații distincte;

- tehnici proprii statisticii folosite pentru a prelucra datele din conturile naționale la prezentarea și analiza indicatorilor macroeconomici.

Capitolul al treilea abordează problematica componențelor economiei naționale, grupate după criteriul instituțional și funcțional, considerate “**actori**” ai **contabilității naționale**, care împart patrimoniul național. Aceste componente generează date preluate de Sistemul Conturilor Naționale, prin intermediul unui sistem de conturi interconectate, regăsite în cadrul **conturilor de operațiuni curente, al conturilor de acumulări și în cel al conturilor de patrimoniu**. Este importantă **eliminarea distorsiunilor** cuprinse în informațiile furnizate de contabilitatea națională, distorsiuni generate de modificarea generală a prețurilor.

Pozitionarea economiei naționale comparativ cu restul lumii este posibilă datorită **tabloului economic de ansamblu**, iar prin **intermediul tabloului intrări-ieșiri** se poate realiza, între altele, analiza interdependenței dintre ramurile de activitate ale economiei.

Pentru realizarea obiectivului de a identifica posibilitățile prin care tabloul economic de ansamblu și tabloul intrări – ieșiri pot aduce contribuții la realizarea analizei macroeconomice până la nivelul sectoarelor instituționale, respectiv al ramurilor de activitate din economie, am considerat oportună prezentarea următoarelor aspecte în capitolul al patrulea al cercetării întreprinse:

- coordonatele tabloului economic de ansamblu sub aspecte cum ar fi utilitate, structură, operațiuni înregistrate, restricții pentru datele înregistrare în tablou, funcțiile contului de bunuri și servicii, creanțe în cadrul tabloului, secvența de conturi financiare, respectiv secvența de conturi nefinanciare;

- o imagine panoplică a tabloului intrări – ieșiri care realizează sinteza operațiunilor cu bunuri și servicii și aduce contribuții la analiza proceselor de producție, repartiție și de utilizare a produselor finale, dar și pentru previziunea macroeconomică. Această imagine este construită prin prezentarea conținuturilor celor cinci tabele care compun tabloul intrări – ieșiri, respectiv: tabelul intrărilor intermediare; tabelul conturilor de producție și de exploatare ale ramurilor; tabelul de trecere de la producția efectivă la producția distribuită; tabelul resurselor pe produse; tabelul utilizărilor finale.

Ultimul capitol, al cincilea, abordează problema **valorificării informațiilor din conturile naționale cu privire la analiza aporturilor factorilor de producție primari la creșterea economică**. Economia națională funcționează ca un sistem cibernetic complex, cu multiple conexiuni generate de fluxurile informaționale, fluxurile materiale, fluxurile financiare și de fluxurile de forță de muncă. Există totodată posibilitatea realizării unei analize calitative, dar și structurale, cantitative a factorilor ce acționează combinat și sunt generatori de rezultate la nivelul ramurilor de activitate.

Studiul de caz din cadrul acestui capitol a contribuit la identificarea unei modalități de măsurare a aporturilor factorilor de producție la creșterea economică prin folosirea și prelucrarea datelor din conturile naționale.

CONCLUZII GENERALE, CONTRIBUȚII PROPRII LIMITE ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII

CONCLUZII GENERALE

Contabilitatea națională, prin elementul său fundamental Sistemul Conturilor Naționale, aduce o mare contribuție sistemului informational macroeconomic, realizând o extensie a cunoașterii contabile de la nivelul microeconomic la nivel macroeconomic. Informațiile furnizate sunt utilizate în vederea efectuării unor calcule, a unor analize statistice macroeconomice, larg utilizate în statistica mondială, fapt ce impune caracterul normalizat al contabilității naționale.

Cu toate că informațiile sunt furnizate câteodată cu destul de mare întârziere și în ciuda faptului că se apelază la discipline ca statistica și analiza macroeconomică, contabilitatea națională neavând capacitatea de a cuantifica în mod individual efectul unor măsuri administrative în economie, ea constituie totuși un puternic instrument utilizat în realizarea unor planificări, politici economice și previziuni macroeconomice corecte.

Pe baza conturilor naționale, în special datorită multiplelor agregări și sintetizări a informațiilor provenite din conturile alcătuite pe entități economice, pe sectoare și ramuri de activitate, dau posibilitatea obținerii din soldurile lor a unor indicatori de rezultate utilizați în calculele și analizele economice efectuate de organismele internaționale: produsul global brut, produsul intern brut, produsul intern net, produsul național brut, produsul național net și venitul național. Dintre aceștia, produsul intern brut este cel mai reprezentativ indicator macroeconomic, și unul dintre agregatele principale ale contabilității naționale, utilizat pentru a caracteriza stare economică a unei națiuni și a efectuării comparațiilor dintre țări.

Pentru ca politica de dezvoltare regională să poată fi implementată cu succes, se impune elaborarea conturilor regionale, sub forma unor versiuni la nivel regional al conturilor naționale, în raport cu regiunile conforme Nomenclatorului Unităților Teritoriale Statistice (NUTS) și tratate asemenea unor entități economice distincte.

Regionalizarea produsului intern brut are ca rezultat produsul intern brut regional, evaluat la prețurile pieței, constituind un indicator al activității productive al regiunii respective, fiind un instrument util utilizat la măsurarea și compararea nivelului economic de dezvoltare.

Se consideră, în urma numeroaselor dezbateri, atât la nivel național, regional, cât și pentru fiecare ramură, existența a trei corelații de bază, dintre produsul intern brut pe de o parte și volumul muncii consumate, volumul fondurilor fixe, volumul mijloacelor materiale consumate, pe de altă parte, precum și o multitudine de corelații cu factori ce au o influență secundară asupra creșterii economice.

În modelarea creșterii economice sunt selectați factorii esențiali cu acțiune sistematică asupra produsului intern brut și care evită multicolinearitatea dintre aceștia.

Contabilitatea națională reprezintă un model de prezentare a informațiilor în baza unor reguli contabile, ce reflectă toate operațiunile economice derulate de entitățile economice rezidente. Prin modul de prezentare și de interpretare a mecanismelor esențiale ale vieții economice naționale apelând la tehnici ale statisticii generează opinii contrare cu privire la apartenența contabilității naționale la științele economice, la un domeniu al contabilității utilizând principii, procedee și tehnici contabile dar și tehnici proprii ale statisticii. Deci în concluzie se poate afirma despre contabilitatea națională că este un model de prezentare al informațiilor, chiar de natură statistică, după reguli contabile, privind operațiunile economice efectuate de agenții economici rezidenți în cursul unui an.

În vederea caracterizării în mod adecvat a fluxurilor macroeconomice legate de formarea, repartizarea venitului și a averii, dar și fluxurilor corespunzătoare procesului de producție contabilitatea națională grupează agenții economici în sectoare instituționale. Având în vedere că agenții economici desfășoară activități specializate, având la bază diviziunea socială a muncii și faptul că fluxurile legate de producție nu pot fi repartizate în mod adecvat pe produse sau activități, se impune gruparea agenților economici, care au ca funcție principală producția, în ramuri economice.

Elementul fundamental al contabilității naționale îl constituie Sistemul Conturilor Naționale, care cuprinde o multitudine de conturi interconectate, grupate în trei mari categorii: conturile de operațiuni curente, conturile de acumulări și conturile de patrimoniu. În raport cu modul de localizare în timp a informațiilor furnizate Sistemul Conturilor Naționale duce la practicarea a două tipuri de contabilități naționale: contabilitatea de flux care permite obținerea de indicatori macroeconomici aferenți unei perioade contabile și contabilitatea de stoc al cărei rezultat îl constituie furnizarea de informații macroeconomice de stare asupra patrimoniului economic național la sfârșitul perioadei contabile.

Între sporirea a dimensiunilor rezultatelor din economia națională și factorii de producție utilizați la nivel de ramură și economie națională există corelații importante, determinând o dezvoltare extensivă prin creșterea în volum a celor trei factori și o dezvoltare intensivă prin utilizarea mai eficientă a resurselor.

Pe viitor intenționez să realizez studiul cu analiza modului de evoluție în timp a acestei structuri și modul în care această structură influențează volumul și calitatea creșterii economice. Voi încerca să identific eventuali alți factori de influență semnificativă (factori secundari în legătură cu capacitatea antreprenorială, de mediul fiscal etc.) asupra ritmului creșterii economice și să îi încorporez și pe aceștia în structura modelului. În vederea cuantificării cât mai exacte a influenței individuale a tuturor factorilor exogeni asupra valorii adăugate brute (variabilă considerată endogenă), este important evitarea multicolinearității acestor factori, aspect cu rol hotărâtor în modelarea corectă de mai târziu a valorii adăugate brute. Evitarea multicolinearității este necesară în vederea identificării influenței fiecărui factor în parte asupra valorii adăugate brute. Eliminarea multicolinearității semnifică eliminarea a acelor „variabile factoriale care se pot deduce pe baza altor variabile factoriale”⁵⁶.

⁵⁶ Nicoleta Breaz, Mihaela Jaradat, (2009), *Statistică descriptivă teorie și aplicații*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, pp. 142.

În mod practic evitarea multicoliniarității și obținerea unui model care reflectă cel mai bine realitatea, se va realiza prin selecția factorilor, ce sunt în corespondență cu elementele din matricea de corelație, a acelor factori care pe de o parte vor maximiza rapoartele de corelație cu produsul intern brut, iar pe de altă parte vor minimiza rapoartele de corelație cu ceilalți factori. Deci, din multitudinea de factori supuși selecției, se vor alege factorii esențiali cu acțiune sistematică asupra produsului intern brut. Sunt selectați factorii esențiali, deoarece sunt greu de epuizat toți factorii de influență.

Evitarea totală a coliniarității dintre factori nu se poate realiza în practică, deoarece este foarte greu de identificat factori complet necorelați, fiind acceptați însă cei cu raport mic de corelație între ei.

Pentru a putea compara în mod real mai multe mărimi valorice înregistrate la momente diferite, cu scopul realizării unor analize macroeconomice pertinente, se poate utiliza metoda deflării, prin aducerea valorii datelor măsurate în prețurile curente ale perioadei analizate la prețurile perioadei de bază cu ajutorul indicilor de preț, sau prin metoda extrapolării, care semnifică trecerea valorii datelor de la prețurile aferente perioadei de referință la prețurile reale ale perioadei analizate prin utilizarea indicilor de volum.

Tabloul economic de ansamblu și tabloul intrări – ieșiri se constituie în importante instrumente de analiză macroeconomică, diferențierea dintre tablouri făcând-o obiectul de referință. Dacă tabloul economic de ansamblu furnizează date plecând de la ansamblul economiei naționale până la nivelul sectoarelor instituționale, tabloul intrări – ieșiri este util analizelor macroeconomice până la nivelul ramurii de activitate ca părți componente omogene ale economiei. Cele două tablouri alături de conturile macroeconomice constituie un ansamblu coerent, fiind componente de sinteză ale Sistemului Conturilor Naționale.

Dacă tabloul intrări – ieșiri reflectă în mod detaliat operațiunile cu bunuri și servicii și operațiunile de repartiție primară a veniturilor, din conturile de producție și de exploatare aferente ramurilor, în tabloul economic de ansamblu sunt reflectate toate operațiunile economice desfășurate în economie la nivel de sectoare, fiind în esență o recapitulație a tuturor conturilor de flux ale contabilității naționale.

Creșterea economică este efectul utilizării și combinării eficiente a factorilor de producție primari și secundari. Analiza creșterii economice la nivel de economie se poate realiza prin analiza economică a ramurilor de activitate, similare cu entitățile economice, în bază informațiilor furnizate de tabloul intrări – ieșiri. În acest scop se poate realiza o analiză calitativă, structurală și cantitativă a factorilor de producție primari, utilizați direct

în procesul de producție (munca și capitalul), implicați în obținerea rezultatului ramurii de activitate.

Punctul de plecare al analizei constă în studiul corelației ritmului de creștere economică cu ritmurile de creștere ai factorilor primari de producție, având ca rezultat final obținerea ponderilor factorilor primari în creșterea economică. Rezultatele analizei indică o legătură medie la nivel de ramură între factorii de producție primari, ca variabile exogene și valoarea adăugată brută, ca variabilă explicată, rezultatul putând fi extins și la nivelul global al economiei naționale. Se constată în ipoteza variației simultane în volum a factorilor de producție primari, ritmul valorii adăgate brute depinde în cea mai mare măsură de modificarea relativă a capitalului circulant urmată de cea a forței de muncă și într-o mai mică măsură de ritmul capitalului fix.

CONTRIBUȚII PROPRII

Numeroși economiști au încercat să explice mecanismul foarte complex al creșterii economice, de identificare a factorilor care stau la baza acesteia, în prezent neexistând o teorie a creșterii economice unitare. În literatura de specialitate există o multitudine de factori analizați cu influență semnificativă asupra creșterii economice.

În lucrare am încercat să determinăm cât de mult se apropie de realitate, pentru economia României, ideea promovată de Adam Smith potrivit căreia sursele creșterii economice sunt stocul de capital și forță de muncă, precum și eficiența cu care sunt folosite acestea. Pentru realizarea acestui demers în cadrul analizei am utilizat ca surse bazele de date publice ale Institutului Național de Statistică. Datele culese sunt din tabelul intrări – ieșiri, pentru indicatorii valoarea adăugată brută și consumul intermediar provenite din conturile naționale de producție aferente ramurilor, populația ocupată din întreprinderi din statisticile Institutului Național de Statistică iar imobilizările corporale din Anuarele Statistice ale României 2012 – 2019.

În vederea realizării analizei empirice, din motive legate de disponibilitatea a datelor, am utilizat pentru conceptul de forță de muncă ca indicator populația ocupată din întreprinderi, pentru capitalul fix indicatorul imobilizări corporale, pentru capitalul circulant indicatorul consumul intermediar, iar pentru creșterea economică indicatorul valoarea adăugată brută. Ulterior am prelucrat datele culese, transformându-le în ritmuri de variație, deci la o formă utilă pentru analiza empirică.

Originalitatea analizei constă în studiul corelațiilor ritmurilor de variație aferente ramurilor și grupurilor de ramuri (grupate în unități statistice similare unor entități economice) a acestor indicatori, cu ritmul creșterii economice. Corelațiile obținute le-am transformat în poderi anule, care exprimă procentul de transformare a ritmurilor factorilor de producție primari în ritm de creștere economică anuală. Ca urmare a acestor operațiuni am determinat structura de de tip cauzal a creșterii economice, pe de-o parte a aportului factorilor primari de producție la creștere economică, iar pe de altă parte structura cantitativă și calitativă care apreciază valoarea creșterii economice.

Creșterea economică semnifică creșterea în volum a producției și serviciilor anuale, fiind diferită de dezvoltarea economică, creșterea economică fiind un concept mai restrâns decât dezvoltarea economică.

Dezvoltarea economică este durabilă și presupune pe lângă creștere economică și un mai mare avans tehnologic, un nivel de trai mai ridicat și asigură o protecție a mediului. Deci creșterea economică care poate fi pe termen scurt sau lung, asigurând premisele dezvoltării economice care poate fi doar pe termen lung.

Este deci de preferat să avem o creștere economică intensivă, calitativă mai sustenabilă și mai durabilă decât una cantitativă, extensivă ce presupune un consum de resurse limitate.

Rezultatele adiționării ritmurilor celor trei componente ale creșterii economice anuale, determinate de factorii de producție primari și calculate în urma analizei, și comparate cu ritmul creșterii economice totale măsurate ale unităților statistice, indică o apropiere mare a celor două creșteri calculate și măsurate pe intervalul 2008 – 2018. Aceasta indică confirmarea teoriei creșterii economice promovate de Adam Smith.

Cunoscând structura medie a creșterii economice pe perioada analizată se poate realiza o prognoză a creșterii economice pe termen scurt aferentă anului următor perioadei analizate. Astfel cunoscând ecuația:

$$R_{VAB \text{ total med.}} = 0,202 \times R_{CF} + 0,346 \times R_{FM} + 0,426 \times R_{CC} + 0,281 \times R_{W_{CF}} + 0,409 \times R_{W_{FM}} + 0,3 \times R_{W_{CC}} ;$$

care exprimă legătura dintre ritmul creșterii economice și ritmurile creșterii în volum și eficiență pentru fiecare factor de producție primar, utilizând ponderile medii calculate la nivelul intervalului 2008 – 2018, se poate calcula creșterea economică aferentă perioadelor ulterioare perioadei analizată. În acest fel formula poate constitui o metodă

alternativă de estimare a ritmurilor de creștere economică atunci când se cunosc ritmurile factorilor primari și productivitatea muncii. Productivitatea capitalului fix și a celui circulant se poate determina din formula:

$$W_{CF} = W_{FM} \times FM / CF \text{ respectiv:}$$

$$W_{CC} = W_{FM} \times FM / CC / CC.$$

LIMITE ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII

Având în vedere faptul că știința este un proces continuu, reluat de fiecare dată la un nivel superior celui anterior, prezentul demers, prezintă anumite limite, pe care le prezentăm în continuare.

Între ritmul creșterii economice calculate și cea măsurată există diferențe care se datorează unor serii de factori:

- erori care provin din alegerea unor indicatori (imobilizări corporale, populația ocupată din întreprinderi, consumul intermediar), din motive legate de disponibilitatea a datelor, al căror comportament acoperă doar parțial comportamentul conceptului de factor de producție primar (capital fix, forță de muncă respectiv capital circulant). Totuși prin utilizarea ritmurilor de variație în locul mărimilor absolute sau al variațiilor absolute, pentru acești indicatori inclusiv pentru indicatorul valoarea adăugată brută, aceste erori se micșorează considerabil. Utilizarea ritmurilor conferă și avantajul obținerii unor mărimi adimensionale aferente indicatorilor.
- erori care provin din corespondența conceptului de stoc de capital circulant cu indicatorul de flux pentru consumul intermediar (reprezentând consumul productiv total al unei unități statistice necesar pentru a-și realiza producția timp de un an). Considerând că numărul de rotații al capitalului fix timp de un an nu se modifică în mod semnificativ între doi ani consecutivi, cumulat și cu avantajul utilizării ritmurilor de variație al consumului intermediar face posibilă această substituie cu erori minime.
- erori ce apar din apartenența unor entități publice și entități fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, în anumite ramuri sau unități statistice, entități

care produc bunuri și servicii nemarfare, neavând ca scop principal maximizarea profitului și deci conducând la alterarea rezultatelor analizei.

- erori de calcul inerente în determinarea mărimilor corelațiilor statistice între ritmurile creșterii economice anuale și ritmurile factorilor de producție primari.
- erori induse de ipoteza egalității, dintre indicele de preț al imobilizărilor corporale cu indicele de preț al formării brute de capital fix, din motive legate de disponibilitatea datelor.

Analiza ritmurilor creșterii economice poate fi adâncită prin luarea în considerare și a altori factori de producție secundari care pot influența unul sau mai mulți factori de producție primari, prin alegerea unor indicatori care să acopere cât mai fidel factorii secundari respectivi, precum și evitarea multicolinearității dintre aceștia prin studiul matricii de corelație a cărei determinant să fie cât mai îndepărtat de zero. Dintre cei mai importanți factori de producție secundari amintim: progresul tehnic, guvernanta corporativă, capitalul uman, cheltuielile de cercetare - inovare, consumul de energie etc.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Cărți și articole de specialitate

1. Abraham-Frois G., (1992), *Economia Politică*, Editura Economică, București.
2. Andrei J.V., Chivu L., Ioan-Franc V., Sima V., *Practici și exigențe în scrierea lucrărilor științifice*, Editura Expert, București, 2020, p. 56, www.incce.ro/Publicatii/Eveniment_editorial/BT.
3. Anghelache C., (1996), *Măsurarea și compararea dezvoltării economice*, Editura Economică, București.
4. Anghelache C., Mitruț C., Isaic-Maniu A., Voineagu V., (2007), *Sistemul Conturilor Naționale*, ediția a doua, Editura Economică, București.
5. Anghelache C., Mitruț C., Voineagu V., (2010), *Sistemul Conturilor Naționale, Sinteze și studii de caz*, Editura Economică, București.
6. Anghelache C., Mitruț C., Voineagu V., (2013), *Statistică macroeconomică. Sistemul conturilor naționale*, Editura Economică, București.
7. Anghelache C., Anghel M.-G., Solomon A.G., (2017), *National Accounts System: Source of Information in Macroeconomic Forecast*, International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences, Vol.7, No.2, April 2017, pp. 76-82, [http://hrmars.com/hrmars_papers/Article_08_National_Accounts_System_\(1\).pdf](http://hrmars.com/hrmars_papers/Article_08_National_Accounts_System_(1).pdf).
8. Anghelache C., Anghel M.G., (2018), Repere privind evoluția Produsului Intern Brut în ultimii zece ani, *Revista Română de Statistică*, supl., nr. 11, INS București, pp. 3-14, http://www.revistadestatistica.ro/supliment/wp-content/uploads/2018/11/RRSS_11_2018_1ro.pdf.
9. Anghelache C., Anghel M.G., (2019), *Statistică Economică Generală*, Editura Economică, București.
10. Anghelache C., Petre (Olteanu) A., Olteanu C., (2019), Unele concepte și modele econometrice de analiză a performanței macroeconomice, *Revista Română de Statistică*, Supl. nr. 4, pp. 3-11, https://www.revistadestatistica.ro/supliment/wp-content/uploads/2019/05/rrss_04_2019_A1_ro.pdf.
11. Anghelache G., Anghelache C., Răduț C.M., Conturile naționale în sistemul informațional, *Revista Română de Statistică* - nr. 11 / 2020, pp. 3-13,

-
- https://www.revistadestatistica.ro/supliment/wp-content/uploads/2020/12/rrss_11_2020_A1_ro.pdf.
12. Asheim G., 2003. Green national accounting for welfare and sustainability: a taxonomy of assumptions and results, *Scottish Journal of Political Economy*, Vol. 50, No. 2, pp. 113-130, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=367462.
 13. Aukrust O., 2008. An axiomatic approach to national accounting: an outline, *Review of Income and Wealth Series* 54, Number 4, pp. 703-713, <https://doi.org/10.1111/j.1475-4991.2008.00297.x>.
 14. Baldwin J.R. Gu, Wulong Macdonald R., (2010), *Productivity: What Is It? How Is It Measured? What Has Canada's Performance Been Over the Period 1961 to 2012?*, <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/15-206-x/15-206-x2014038-eng.htm>.
 15. Baldwin J. R. Gu, Wulong Macdonald R., (2010): *Integrated Productivity Accounts: Contributions to the Measurement of Capital*, <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/15-206-x/15-206-x2010027-eng.pdf>
 16. Băltărețu C., (2013), *Considerations Regarding The European System of National and Regional Accounts – ESA 1995*, pp. 1101, “Ovidius” University Annals, Economic Sciences Series Volume XIII, Issue 1/ 2013, pp. 1097 -1101, <http://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/ENG/cuprins%20rezumate/volum2013p1.pdf>.
 17. Bentoiu C., Bălăceanu C., (2007), *Macroeconomie*, Editura C.H. Beck, București.
 18. Berheci M., (2010), *Valorificarea raportărilor financiare. Sinteze contabile: teorie, analize, studii de caz*, Editura CECCAR, București.
 19. Biji E., Roșca M.E., Lilea E., Vătui M., (2010), *Statistică pentru economiști*, Editura Economică, București.
 20. Bîznă A.M., *Economie formală, economie informală – delimitări conceptuale*, Academia Română, Institutul Național de Cercetări Economice „COSTIN C. KIRIȚESCU“, Seria Probleme economice, vol. 442, colecția Biblioteca economică, http://www.ince.ro/Publicatii/Publicatii_online/Alina%20Mihaela%20Bizna%20-%20Economie%20formala,%20economie%20informala%20-%20delimitari%20conceptuale.pdf.
 21. Bos F., (1997), Value and income in the national accounts and economic theory, *Review of Income and Wealth*, Series 43, Number 2, June 1997, pp.173-190, <http://www.roiw.org/1997/173.pdf>.

-
22. Bos F., (2006), *The national accounts as a tool for analysis and policy; past, present and future*, MPRA Munich Personal RePEc Archive, pp. 84, https://mpra.ub.uni-muenchen.de/1235/1/MPRA_paper_1235.pdf.
23. Bos F., (2009), The Art and Craft of Compiling National Accounts Statistics and their Implications for Reliability. *Review of Income and Wealth*, Vol. 55, Issue 4, pp. 930-958, SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1505738>, <http://dx.doi.org/10.1111/j.1475-4991.2009.00353.x>.
24. Breaz N., Jaradat M., (2009), *Statistică descriptivă teorie și aplicații*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca.
25. Broussolle D., (2010), *The treatment of non financial services in the recent System of National Accounts (SNA) and Balance Of Payments (BOP) updates, in view of the emerging new concept of services*, Working Papers of LaRGE Research Center 2010-14, Laboratoire de Recherche en Gestion et Economie (LaRGE), Université de Strasbourg, pp. 4, <http://ifs.u-strasbg.fr/large/publications/2010/2010-14.pdf>.
26. Burja V., (2003), *Economie politică. Structuri fundamentale*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca.
27. Bentoiu C., Bălăceanu C., (2007), *Macroeconomie*, Editura C.H. Beck, București.
28. Căpanu I., Anghelache C., (2001), *Indicatori macroeconomici. Conținut metodologie de calcul și analiză economică*, Editura Economică, București.
29. Cenar C., Cenar I., (2019), Romania's Monetary Evolution from its Creation until the Great Union, *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, Ovidius University of Constantza, Faculty of Economic Sciences, vol. 0(2), pp. 652-659, <http://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/RO/wp-content/uploads/2020/02/Section%20V/6.pdf>
30. Cenar C., Cenar I., (2019), National Accounting and the Macroeconomic Informational System, *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, Ovidius University of Constantza, Faculty of Economic Sciences, vol. 0(2), pp. 660-666, <http://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/RO/wp-content/uploads/2020/02/Section%20V/7.pdf>.
31. Cenar C., Cenar I., (2021), Microaccounting and macroaccounting: characteristics and interferences, *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, vol. 0(2), pp. 710-718, <https://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/RO/2021/Section%205/5.pdf>.

-
32. Cenar C., Cenar I., (2021), Economic pictures, the tools for a macroeconomic analysis, *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, vol. 0(2), pp. 719-728, <https://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/RO/2021/Section%205/6.pdf>.
33. Chapron J.-E., Seruzier M., (1984), *Initiation Pratique a la Comptabilite Nationale Selon le nouveau systeme*, Edition Masson, Paris.
34. Chelcea S., (2007), *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative*, Editura Economică, București.
35. Clarke, M., Islam, S., 2006. National account measures and sustainability objectives: present approaches and future prospects, *Sustainable Development*, John Wiley & Sons, Ltd., vol. 14(4), pp. 219-233.
36. Colasse B., (2009), *Fundamentele contabilității*, Editura Tipo Moldova, Iași pp. 80.
37. Coman N., (Andrei-Coman), (2011), Contribuții privind optimizarea relației contabilitate-fiscalitate și impactul asupra performanței întreprinderii – Teze doctorat
38. Cordeiro, M.C., Santos, L., Angelo, A.C.M., Marujo, L.G. (2021), Research directions for supply chain management in facing pandemics: An assessment based on bibliometric analysis and systematic literature review, *International Journal of Logistics Research and Applications*, 0(0), 1–21, <https://doi.org/10.1080/13675567.2021.1902487>.
39. Cornille D. & Robert B., (2005), Sectoral interdependences and cost structure in the Belgian economy: an application for input-output tables, *Economic Review*, issue II, 33-48, <https://ideas.repec.org/a/nbb/ecrart/y2005mjuneiiip33-48.html>.
40. Costa e Sousa V. G., From the financial crisis to the Balance Sheet recession: an empirical analysis based on the National Account, *RC&C -Revista Contabilidade e Controladoria*, Curitiba, v. 9, n. 3, p. 8-27, set./dez. 2017, doi: 10.5380/rcc.v9i3.51434, <https://revistas.ufpr.br/rcc/article/view/51434/34501>.
41. Dasgupta, P., (2015), Disregarded capitals: what national accounting ignores, *Accounting and Business Research*, 45:4, pp. 447-464, DOI: 10.1080/00014788.2015.1033851.
42. Diaconu A., (2012): *Aggregate Measures and Related Price Indices*, Revista de statistică, supl. trim III, pp. 170-177, https://www.revistadestatistica.ro/suplimente/2012/4/srrs4_2012a26.pdf.
43. Diewert E., (2007), *Measuring Productivity in the System of National Accounts*, pp.5, <https://ideas.repec.org/p/ubc/bricol/diewert-07-11-16-12-39-23.html>.

-
44. Dobrotă N., *Economie Politică*, (1992), Editura Academia de Studii Economice, București.
45. Drăgan C.M., *Conturile Naționale*, (2011),
https://www.9am.ro/comunitate/forum/view_topic/26787/CONTURILE-NATIONALE.html.
46. Duman A., Özgüzer Gül E., (2015), *Input-Output Networks and Growth Performances across Countries*, <https://ideas.repec.org/p/izm/wpaper/1504.html>.
47. Dumitrescu V., Giurescu C., Mateescu S., Experience in Implementing the System of National Accounts (SNA) in Romania, *Review of income and wealth*, pp. 111-119, <http://www.roiw.org/1994/111.pdf>.
48. Enăchescu C., (2005), *Tratat de teoria cercetării științifice*, Editura Polirom, Iași.
49. Fakhar Manesh, M., Pellegrini, M. M., Marzi, G., & Dabic, M. (2021). Knowledge Management in the Fourth Industrial Revolution: Mapping the Literature and Scoping Future Avenues. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 68(1), 289–300. <https://doi.org/10.1109/TEM.2019.2963489>.
50. Fassler S.o, Shrestha Manik L., Mink R., (2012), *An Integrated Framework for Financial Positions and Flows on a From-Whom-to-Whom Basis: Concepts, Status, and Prospects*, p. 6,
<https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/An-Integrated-Framework-for-Financial-Positions-and-Flowson-a-From-Who>.
51. Feleagă N., Ionașcu I., (1998), *Tratat de contabilitate financiară, vol. I, Contabilitatea ca joc social*, Editura Economică, București.
52. Feleagă N., Ionașcu I., (1998), *Tratat de contabilitate financiară, vol. II, Ingineria contabilității financiare*, Editura Economică, București.
53. Galbraith J. K., (1982), *Știința economică și interesul public*, Editura Politică, București.
54. Ghizdeanu I., Stănică C., Ristea C., *Utilizarea bilanșurilor contabile în analiza și prognoza macroeconomică*, pp. 5-20,
<ftp://www.ipe.ro/RePEc/WorkingPapers/cs14-1.pdf>.
55. Gisberto-Chișu A., (2003), *Contabilitatea micro și macroeconomică*, Ed. a II – a, Editura CECCAR, București.
56. Grech A.G., Pace C., (2004), *The adoption of the European System ofAccounts 1995 framework in the national accounts of Malta*, pp. 7,
https://mpra.ub.uni-muenchen.de/33460/1/MPra_paper_33460.pdf.

-
56. Hansson K., (2006), Improving national accounts, *Kybernetes*, Vol. 35 No. 1/2, pp. 45-64, <https://doi.org/10.1108/03684920610640227>.
57. Horomnea E., Tabără N., Budugan D., Georgescu I., Bețianu I., (2007), *Bazele Contabilității. Concepte. Modele. Aplicații.*, Editura Sedcom Libris, Iași.
58. Ionașcu I., (1995), *Contabilitate națională*, Editura Economică, București.
59. Ionescu C., (2004), *Informarea financiară în contextul internaționalizării contabilității*, Editura Economică, București.
60. Ionescu R.V., Zlati M.L., Antohi, V.M., Stanciu S., (2020), Modelling EU agriculture's regional disparities under the national accounting system's approach. The impact of the new economic and environmental challenges, *Economic Research - Ekonomska Istraživanja*, DOI: 10.1080/1331677X.2020.1805347.
61. Ivan – Ungureanu C., (2003), *Contabilitatea națională. Concepte, metodologii și aplicații*. Casa de Editură IRECSO, București.
62. Yu S.C., 1966, Microaccounting and Macroaccounting, *The Accounting Review*, pp. 8-20, <https://www.jstor.org/stable/242517>.
63. Jagoda A., Klimczak M., (2011), *Labour As Factor of Production – the Concept of Labour and Its Significance in Economics*,
http://www.aunc.ekonomia.umk.pl/Pliki/2011/11_Agnieszka%20Jagoda.pdf
64. Jovanović I., (2016), *Modelling consumption on the basis of the complete System of National Accounts in Serbia – the wealth effect*, *ECONOMIC ANNALS*, Volume LXI, No. 208 / January – March 2016, pp. 49 - 72,
<http://www.ekof.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2014/04/394-1.pdf>.
65. Keuning S., Tongeren, D. Van, (2004), *The relationship between government accounts and national accounts, with special reference to the netherlands. Review of Income and Wealth*, 50(2), 167–179. doi:10.1111/j.0034-6586.2004.00119.x
66. Lande E., (2000), Macro-accounting and micro-accounting relationships in France, *Financial Accountability & Management*, 16(2), pp. 151-165, <https://doi.org/10.1111/1468-0408.00102>.
67. Lawson A.M., Moyer B.C., Okubo S., Planting M.A., (2005), *Integrating Industry and National Economic Accounts: First Steps and Future Improvements*
https://www.nber.org/system/files/working_papers/w11187/w11187.pdf.
68. Lazăr C., Gorincu Ghe., Enache L., (1993), *Teorie economică generală*, Editura Economică, București.

-
69. Lilea F., Sfetcu M., Marinescu A.-I., *Noțiuni teoretice privind sistemul conturilor naționale – metodă de evidență și calcul macroeconomic*, Revista Română de Statistică Supliment, nr. 9/2018 I.N.S. București,
https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/revista_romana_statistica_supliment_09_2018.pdf.
70. Macdonald R., (2011), Measurement of real income in the System of National Accounts: an application to north american economies, *Economic Analysis (EA)* Research Paper Series 2011068e, Statistics Canada, Analytical Studies Branch, pp. 9,
www.statcan.gc.ca/bsolc/olc-cel/olc-cel?catno=11F0027M2011068&lang=eng.
71. McGivern Y., (2009), *The Practice of Marketing Research: An Introduction*, Pearson Education, USA.
72. Mătiș D., (2005), *Bazele contabilității: aspecte teoretice și practice*, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca.
73. Muller P., Bournay J., (1992), *Les apports des comptes de patrimoine a la comptabilite nationale*, Editura Economica, Paris.
74. Neacșu G., (2006), *Statistică microeconomică și macroeconomică, concepte și metode*, Editura Universitară, București.
75. Nicolae V., Coonstantin L.D., Grădinaru I., (1998), *Previziune și orientare economică*, Editura Economică, București.
76. Niculescu M., Vasile N., (2011), *Epistemiologie. Perspectivă interdisciplinară*, Editura Bibliotheca, Târgoviște.
77. Norbert S., (2015), *Methods for regionalizing input-output tables*, Regional Statistics, Vol 5, No1. p. 44–65; DOI: 10.15196/RS05103, https://mpra.ub.uni-muenchen.de/73947/1/MPRA_paper_73947.pdf.
78. Nshi K., (2017), *Macro Accounting and General Equilibrium*,
<https://ssrn.com/abstract=2905052> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2905052>.
79. Obst, C., Hein, L., Edens, B., (2016), *National Accounting and the Valuation of Ecosystem Assets and Their Services*, *Environmental & Resource Economics*, Springer; European Association of Environmental and Resource Economists, vol. 64(1), pp 1-23.
80. Ochuodho T.O., Alavalapati Janaki R.R., Integrating natural capital into system of national accounts for policy analysis: An application of a computable general equilibrium model, *Forest Policy and Economics*, 72 (2016), 99-105.

-
81. Ouanes, A., Thakur, S.M., (1997), *Macroeconomic accounting and analysis in transition economies*, International Monetary Fund,
<https://www.elibrary.imf.org/view/books/071/04362-9781557756282-en/04362-9781557756282-en-book.xml>.
82. Piriou J.P., (1990), *La Comptabilite nationale*, La Decouverte, Paris.
83. Pyatt G., 1991. SAMs, The SNA and national accounting capabilities, Review of Income and Wealth Series 37, No. 2, June 1991, pp. 177-198,
<http://www.roiw.org/1991/177.pdf> .
84. Ramanauskas T., Matkenaite S., Rutkauskas V., (2018), *Credit and money creation from the integrated accounts perspective*,
<https://www.lb.lt/en/publications/no-5-tomas-ramanauskas-skirmante-matkenaite-virgilijus-rutkauskas-credit-and-money-creation-from-the-integrated-accounts-perspective-1>.
85. Ramos-Rodriguez A. R., & Ruiz-Navarro J., (2004). Changes in the intellectual structure of strategic management research: A bibliometric study of the Strategic Management Journal, 1980-2000. *Strategic Management Journal*, 25(10), 981–1004. <https://doi.org/10.1002/smj.397>.
86. Ristea A.L., Ioan-Franc V., (2009), *Metodică în cercetarea științifică*, Editura Expert, București.
87. Rybacek V., (2010), *National accounts of Robinson's economy*, Romanian Economic and Business Review – Vol. 5, No. 3, pp. 63-78,
www.rebe.rau.ro/RePEc/rau/journal/FA10/REBE-FA10-A4.pdf.
88. Săvoiu G., Principii, Repere și etape ale cercetării științifice în economie, finalizate prin articole publicate în reviste prestigioase, *Amfiteatru Economic Review*,
<https://amfiteatruconomic.ro/RepereAleCercetarii/Principii,repere%20ale%20cercetarii%20economice.pdf>.
89. Stancu S., Mihail N., (2009), *Macroeconomie, modele statice și dinamice de comportament, teorie și aplicații*, Editura Economică, București.
90. Tabără N., Contabilitatea și bilanțul național, *Revista Tribuna economică*, nr. 14/1992.
91. Tabără N., Istrate C., Structura instituțională a contabilității naționale, *Revista Finanțe, credit, contabilitate*, nr. 4/1995.
92. Tabără N., Istrate C., Conturile sectoarelor instituționale, *Revista Finanțe, credit, contabilitate*, nr. 5/1995.

-
93. Tabără N., Horomnea E., Conturile patrimoniului național, *Revista Română de statistică*, nr. 6/1997.
94. Tabără N., Istrate C., Tabloul economic de ansamblu și indicatorii sistemului de contabilitate națională, *Revista română de statistică*, nr. 11/1995.
95. Tabără N., (2008), *Contabilitate Națională. Concepte. Sisteme. Modele*, Editura Tipo Moldova, Iași.
96. Tabără N., Ungureanu M., (2012), *Considerations about the Normalization of National Accounting*, *EuroEconomica*, vol. 31, nr. 2, <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/euroeconomica/article/view/1212/1141>.
97. Teseleanu G., (2007), *Metodologia cercetării științifice*, Editura Universitas, Petroșani.
98. Todea N., (2009), *Teorie contabilă și raportare financiară*, Editura Aeternitas Alba Iulia.
99. Topalo V., Rolul cuvintelor cheie în cercetarea și scrierea articolelor științifice, tradiție și inovare în cercetarea științifică, Ed. a 5-a: *Materialele Colloquia Professorum 2014*, Bălți, 2015, p. 323-327, <https://zenodo.org/record/3648096>.
100. Tingey-Holyoak J., Burritt R., Pisaniello J., (2013), *Integration of Macro and Micro Sustainability Issues: The Need for 'Engineering Accounting'*. 10th International Symposium on Environmental Software Systems (ISESS), Neusiedl am See, Austria. pp.500-507, [ff10.1007/978-3-642-41151-9_46ff. ffhal-01457480f](https://hal.inria.fr/hal-01457480f), <https://hal.inria.fr/hal-01457480/document>.
- Tsai F.M., Bui, T.D., Tseng, M.-L., Lim, M. K., Hu, J., (2020), Municipal solid waste management in a circular economy: A data-driven bibliometric analysis. *Journal of Cleaner Production*, 275, <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.124132>.
101. Ursuț Ilca M., (2014), *Conturile naționale în sistemul informațional economic*, Teză de doctorat, Universitatea Babeș - Bolyai, Cluj-Napoca.
102. Van De Ven P., (2017), Present and Future Challenges to the System of National Accounts: Linking Micro and Macro. *Review of Income and Wealth*, Vol. 63, pp. S266-S286, 2017, SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3079949> or <http://dx.doi.org/10.1111/roiw.12331>.
103. Văduva M., (2011), *Indicatori macroeconomici utilizați în comparații internaționale*, *Analele Universității Constantin Brâncuși, Seria Economie* nr. 2, Târgu Jiu, https://www.utgjiu.ro/revista/ec/pdf/2011-02/28_MARIA_VADUVA.pdf.

Acte normative

104. Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană, Publicat în Jurnalul Oficial L 174 din 26/06/2013.
105. Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr.193 din 31 martie 2009 privind stabilirea Metodologiei de elaborare a conturilor naționale nefinanciare în România, Monitorul Oficial nr. 292 din 5/05/2009.
106. Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 605/2008 privind actualizarea Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților – CPSA, Monitorul Oficial nr. 869 din 22/12/2008.
107. Hotărârea Guvernului nr. 53/1999 privind aprobarea Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților - CPSA, Monitorul Oficial nr. 78 din 25/02/1999.
108. Legea contabilității nr. 81//1991, republicată în Monitorul Oficial nr. 454 din 18/06/2008, actualizată 2021.

Baze de date și resurse electronice

109. <http://edemos.insse.ro>.
110. <https://www.onrc.ro/index.php/ro/statistici>.
111. <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/105342>.
112. <http://stagiipractica.roger-univ.ro/wp-content/uploads/Ghid%20cariera/1-ghid-cariera-hortensia-gorski.pdf>.
113. <http://www.agir.ro/buletine/894.pdf>.
114. https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/OMFP_1802_2014.
115. <http://www.cjmures.ro/finante/02.%20Sistem%20European%20de%20Conturi/1.%20Sectoare%20Institutionale.pdf>.
116. https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Legea_contabilitatii.htm.
117. https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/conturi_nationale_2016-2017.pdf, *Conturi Naționale 2016-2017*, Comisia Națională de Statistică din România, (2020).
118. <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>.
119. <https://insse.ro/cms/ro/content/anuarele-statistice-ale-rom%C3%A2niei>.
120. <https://insse.ro/cms/ro/tags/anuarul-statistic-al-romaniei>.
121. https://support.clarivate.com/ScientificandAcademicResearch/s/article/KeyWords-Plus-generation-creation-and-changes?language=en_US.

LISTA ANEXELOR

- Anexa nr. 1. Valoarea adăugată brută în prețuri curente
- Anexa nr. 2. Consumul intermediar al ramurilor în prețuri curente
- Anexa nr. 3. Valoarea adăugată brută a ramurilor în prețuri comparabile
- Anexa nr. 4. Consumul intermediar al ramurilor în prețuri comparabile
- Anexa nr. 5. Imobilizări corporale, pe activități ale economiei naționale în prețuri curente
- Anexa nr. 6. Formarea brută de capital fix al imobilizărilor corporale în prețuri curente pe activități restrânse
- Anexa nr. 7. Formarea brută de capital fix al imobilizărilor corporale în prețurile anului anterior pe activități restrânse
- Anexa nr. 8. Indicele de preț al FBCF = Indicele de preț al imobilizărilor corporale
- Anexa nr. 9. Imobilizări corporale în prețuri comparabile (ale anului precedent)
- Anexa nr. 10. Număr mediu persoane ocupate din întreprinderi
- Anexa nr. 11. Ritmul numărului mediu de persoane ocupate din întreprinderi
- Anexa nr. 12. Ritmul VAB real
- Anexa nr. 13. Ritmul de variație al imobilizărilor corporale
- Anexa nr. 14. Ritmul de variație al consumului intermediar
- Anexa nr. 15. Ritmul productivității imobilizărilor corporale
- Anexa nr. 16. Ritmul variației productivității populației ocupate din întreprinderi
- Anexa nr. 17. Ritmul variației productivității consumului intermediar
- Anexa nr. 18. Ritmul componentei mixte a imobilizărilor corporale
- Anexa nr. 19. Ritmul componentei mixte a populației ocupate din întreprinderi
- Anexa nr. 20. Ritmul componentei mixte a consumului intermediar
- Anexa nr. 21. Tabelul de corelație bidimensional între variabila ritm de creștere economică și ritmul fiecărui factor primar, între ritmul creșterii economice și ritmul productivității fiecărui factor primar, între ritmul creșterii economice și ritmul componentelor mixte ale factorilor primari